

P R A E F A T I O.

5

sed interdum cum Junone ludit, interdum conviviis Æthiopum ad-
est, interdum loripedem suum aspicit & ridet effusissimè. Nautæ
non semper injuriis Neptuni exercentur, sed interdum reduces in
partiam in littore maris sedent suum: que *Wilhelmus de Nassavren*, vel
de puerâ Vesaliensi altissimâ voce canunt. Quotusquisq; mihi vitio
verteret, si & ego seria studia hujuscemodi jocis nonnunquam distin-
guo? Nemo hic in jus me vocet. Nullius famam contamino, ita
me bñna fama amet. Vitia tantum Oratorum rango, non secus ac
boni concionatores solent, qui dum aliena vitia numerant, sua
quoque includunt. Quod si autem animalibus quibusdam alpha-
betariis, stylis satyrici naturam non intelligentibus, placuerit vene-
num è flore sugere, tum ea bonis avibus ablegabo non ad fustitu-
dinas ferricrepinas insulas, sed ad te, seculo tuo major B O X H O R-
N I. Legant Orationem tuam septimam, quam Lugduni recitabas,
de satyrica veterum sapientia, ubi invenient accommodum strumæ
sua diphaphum. Vivimus o B O X H O R N I sub sceptro Apollinis, in
regno libertatis, ubi personis parcere & de vitiis dicere fas justumq;
est & omnibus leculis fuit & erit. Satyra neminem offendit, nisi
qui ei argumentum præbet. Valete. Dabam Marpurgi Cattorum,
xv i. Jul. clo clo xxxix.

P R O G R A M M A.

JOHAN. BALTHAS. SCHUPPIUS.
Eloquent. & Historiar. Professor
Ordinarius.

OMNIBVS BONÆ MENTIS STVDIOSIS,
IN ACADEMIA MARPVRGensi

S. P. P.

Ratio est, qua homines distinguunt à bestiis. Cultus rationis,
sapientes facit. At cultus Orationis, inter ipsos sapientes
discrimen facit. Olim Musarum sorores Orationis Domi-

næ, domicilia sua habebant in his, quos circa urbem hanc intuemini montibus. Amabant sylvas illas amanas, florida illa prata, illos fontium fluviorumque susurros & quodam quasi matrimonii nexu se miscebant cum filiis hujus regionis. Nunc in exilium pelluntur passim & D. Prisciano magnifica interdum eriguntur epitaphia. Fiatne hoc docentium ignorantia, vel dissentientium ignavia, vos ipsis judicate. Fateor has ipsas manus meas non esse puras ab optimi Prisciani p. m. sanguine. Sed si imitatio virtutis communis innocentia est, facile excusabor. Postquam in scitiam avi nostri propius inspexi, tandem me puduit. Serpunt per scholas tot ineptiarum exempla, quibus mederi non est tenuitatis mœ, attamen juventutem ab iis dehortari officii mei esse censeo. Pueri sumus, cum sapientia apicem, scala nostra prædicamentali petuisse putamur. In scholis disertissimi sumus Oratores, in foro & Ecclesia autrisum meremur aut misericordiam. Qui in Ægypto nati sunt & non nisi Nilum, illum fæcunditatis auctorem viderunt, ii cum alibi cernunt cadentes imbræ, novitate percusæ, credunt naturam rerū ruinam minari. Ita qui inter animas solo pulvere Scholastico conspersas educantur, atq; de utili & inutili tot inutilia verba prodigunt, & in speciem summa sapientia aut Grammaticam laudant aut Logicā quas nemo vituperat, ii adres serias agendas venientes in aliū terrarum orbem se delatos arbitrantur. Doleo profecto, mihi (qui ut ut nondum assequi possim, attamen veneror antiquitatem) inter ineptias has esse versandum. Optarem me aut illo tempore natum, quo non erat eloquentia, aut illo quo florebat Romana. Romana dico, cuius nomen affectant multi, cuius gloriam assequuntur vix illæ animæ, quæ propius cœlo defluxere. Non ejus gravitas consistit in periodorum rotunditate, non in numero oratorio, cuius necessitatem Keckermannus nobis obtrudere conatur, non in ineptiis aliis, quas hodie in scholis discimus in

spem

spem futurae oblivionis. Sunt quidam homines novi, quibus sordet
sive judicium sive exemplum veterum, quos similitudinem, quid
nisi ruinam bona menis & expirantis eloquentia funus proxi-
mis nundinis expectamus? Sunt denique alii, qui nimis antiqui-
tatis estimatores, antiquitatem ex iudicio antiquitatis distin-
guere nesciunt, quibus omnia verba sordent, nisi qua ab ultimis
& oblitteratis temporibus repetita. O insani! Aut intelligi vul-
pis, aut non. Si vultis, cur aut cui ita loquimini? Sinon vultis, cur
non tacetis? Non amplius regnat Latinorum Rex Picus, & jam
dudum obiere Evandri & Lupa Romuli mater. Quis glandibus
uti vellet, pest quam segetes inventa? Quis aqua haustum, dulcis
vinicantharo præponeret? Quis apposito turdo, cui inter aves
gloria prima est, appeteret corvum? Annon insanire me dice-
retis, si in publica concione orationem Dominicam recitarem,
quomodo eam olim pronunciabant Majores nostri tempore Caroli
Magni, annis abhinc octingentis? Certè non magis me intellige-
retis, quam si Suecico aut Danico idiomate uterer. Ultra Sau-
romatas eant præpostori illi mortales, qui tanquam Romana
effundunt, qua damnata à Romanis, quibus ne quidem uitijam
vellent, quos imitantur. Ite autem charissimi mei, legite Histori-
cos illus, qui in saeculo Augusti vixerunt, ubi tot fæcunda ingenia
ardorem suū consumpsero, ubicum ceteris disciplinis & eloquen-
tia & Imperii Romani majestas incrementa sua adepta est.
Aut ibi veram suaviloquentia idolem & vim, & decus &
machinas invenietis, aut nullibi. Quomodo enim ibi se non ex e-
rret, ubi miles in procinctu prælii stans, non clypeo magis aut
hasta, quam imperatoris sui voce animatus, plenus ardoris, &
jam victor priusquam pugnavit, irruit in hostem tanquam in
amicum complexum, & vitam morte reposcit? Agite nobilissima
mentes, conemur aliquid. Instituamus aliquod certamen ma-
la sit.

laeius eloquentie. Eloquentia inquam illius, qua affectus omnis aut imponitur aut extorquetur; cui tot contumaces anima, tot regna, tot principes succubuerent; quæ id agit, quod ferrum non potest, cui ipsa natura cederet, si moveri posset. Quemadmodum militem suū campestri meditatione subinde exercebat prudens imperator; Ita in pulvere hoc Scholastico et alio qui conabimur, quæ aliquando aude in republica loquenda aut in Ecclesia. Nunc accusabimus regū pri scorū non modo licentiam, sed & nomen. Nunc fingemus nos Catilinas esse, & à Cicerone accusari, nunc ab Hannibale nos captos esse dicemus & in Capitoliū ablegabimus supplices, nunc alias materias eligemus, quibus facundia exercebatur Romanae juventutis. Agite juvenes nobilissimi, spes & ornamenta patriæ, ite quo vos Deus uester vocat, cuius aliquando Legatus futuri es sis, ite quo vos Princeps uester vocat, qui voce vestrâ aliquando utetur. Has manus, hoc pectus, hanc mentem vobis consecro, sive sequi me velitis, sive prævenire. Aut vehementer fallor, aut generosa mentes vestre jam dum excitata sunt ad gloriam hanc. Videor intueri ardorem vestrum. Puto me jam dum videre pulcherrimum prisca eloquentia certamen, quale olim erat ad aram Lugdunensem in Galliâ. Proinde nobili & utilissimo exercitio illi, ex publica auctoritate signum erigo. Concurrите ehem, quotquot vultis. De Mantuanore refert Lotichius noster, quod fuerit Poëtarum Dux potius quam Poëta ipse. Ita ego vobis Bonocum Deo priscæ illius nobilissimæ eloquentia viā monstrabo, ut ut eam aut nūquam iniverim, aut per ingenii mei imbecillitatem inire non possim. An non Napius noster aut suo aut aliorum cum fructu libros vendit, quos nunquam intelligere, intelligere autem? imò ne legere quidem potuit? An non Vulcanus fuit faber elegantissimorum armorum & Hectorum tamen interficere non potuit? An non de cibis sape felicius judicat conviva quam coquus? An non statua Mercuri alis

lù viam ostendit, quā sit eundum, & ipsa tamen est immobilis? mirari igitur nolite, me vobis viam ostensurum ad Romanam eloquentiam, quam ipse nondum didici. Sin verò cum seculo hoc NOSTRO insanire malueritis, hora II. in Auditorio Philosophorum me conveniatis. Describam Oratores nostros, non quales esse debent, sed quales sunt. Non equidem sum Dictator in republi-
ca bona mentis, nec tanquam Prator accepi juris dicendi potesta-
tem, sed si extraordinarii homuncionis suffragia valerent, dice-
rem utile esse, ut aut inepti illi homines non nascerentur, aut uxo-
res non ducerent, aut à scholis exularent, ne ineptiæ propagaren-
tur, quibus auditorium quandog impletur, non animus ingeniosi
auditoris. *O si a nos præteritos redderet mihi Deus! Irem, discere
vobiscum, quæ me jam ignorare pœnitit & pudet. Sequimini
modo, amici, aut si mavultis, fratres & commilitones. Habebitis
me si non ingenii aut doctrina, saltem diligentia exemplum. Par
mihi adhuc vobiscum discendi necessitas est. Tantum est quod
ignoramus. Valete. Dab. Marpurg. M. Jun. 1638.*

O R A T I O.

Uid exspectatis Auditores? Unde exordi-
ar? à terminis Philosophicis? vel contro-
versiis aliis? Hoc unum scio me nihil sci-
re. Cur? Quia alii sciunt omnia. Nihil ha-
beo, quod vobis proponam præter inepti-
as meas. Creditis vos alios sapientiæ superare? si putatis,
jam stultis stultiores estis. Nam primus stultiæ gradus est,
aliis se præferre. Si quid mihi creditis, plures sunt stulti in

B

mundo